

3 Μήπως βρισκόμαστε σε μια χώρα, όπου η ημερήσια διάταξη του δημόσιου διαλόγου μοιάζει να συντάσσεται από τον Βασίλη Αυλωνίτη στον παλιό εκείνο κινηματογραφικό ρόλο του προέδρου του σωματείου «Πνεύμα και Ηθική»; Μια χώρα «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια»

Η Ελλάδα, μια άλλη χώρα

«**Σ**αν να ξυπνήσα από έναν βαθύ ύπνο, κοίταξα γύρω μου και δεν αναγνώριζα τίποτε πα. Είχα ξυπνήσει σε μια άλλη χώρα», έγραφε σ' ένα νεοϋορκέζικο περιοδικό ένας απελπισμένος αρθρογράφος, λίγο πριν από τις αμερικανικές εκλογές.

Μια φιλελεύθερη, ανεκτική, εξωστρεφής Αμερική κοιτούσε γύρω της ξαφνιασμένη, λίγο πριν τη σαρώσουν τα κύματα ενός ισοπεδωτικού, θρησκευτικού, πατριωτικού και ξενοφοβικού πολιτιστικού συντηρητισμού, επί των οποίων σερφάριζε προς την επανεκλογή του ο πρόεδρος Μπους.

Μιλώ, αυτές τις ημέρες, με ανθρώπους που ξενυχτούν παρακολουθώντας εκπομπές με σκάνδα-

λιπτικό συντηρητισμό. Μια έρευνα του ΕΚΚΕ, το φθινόπωρο του 2003, είχε προκαλέσει πανελλαδικό σοκ, αποτυπώνοντας μια Ελλάδα έμφοβη, δύσπιστη, εσωστρεφής, αναδιπλούμενη στο πιο συντηρητικό, ελληνοχριστιανικό ρεπερτόριο αξιών.

Δεν είναι ελληνική πατέντα αυτός ο πολιτιστικός συντηρητισμός ή ο ηθικός λαϊκισμός, που τον συνοδεύει και τον μετα-

ερμνεύσει, να βρει επαφή με την ψυχή του κοινωνικού σώματος. Έχασε τη λαϊκότητά της, αποξενώθηκε και εγκατέλειψε μεγάλα ακροατήρια – εκείνα ακριβώς που απειλούνται, πραγματικά ή συμβολικά, από τις κοινωνικές μεταβολές και τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης – εύκολη λεία σε έναν ηθικό λαϊκισμό της Δεξιάς.

Η δεύτερη είναι η ήττα ή μάλλον η παρακμή ενός παραδοσιακού συστήματος συγκρότησης της ημερήσιας διάταξης στη δημόσια σφαίρα. Η παρακμή, δηλαδή, των παραδοσιακών, και από παράδοση φιλελεύθερων, Μέσων Ενήμερωσης. Στις ΗΠΑ, μάλιστα, αυτή η παρακμή ήταν αντικείμενο και στόχος μιας συστηματικής εκστρατείας απαξίωσης των «ελιτίστικων», «συνδεδεμένων με μεγάλα συμφέροντα» παραδοσιακών Μέσων και των «προκατειλημμένων», «διεφθαρμένων» και «αναξιόπιστων» δημοσιογράφων, που εργάζονται σε αυτά. Μιας εκστρατείας που διαρκεί πάνω από δέκα χρόνια τώρα, που απομειώνει την αξιοπιστία των ενοχλητικών Μέσων της Ανατολικής ακτής και επιβάλλει ένα κλίμα ηθικής τρομοκρατίας και αυτο-λογοκρισίας, από το οποίο επωφελείται η ρεπουμπλικανική Δεξιά, οικοδομώντας μian ανενόχλητη πολιτική ηγεμονία. Και, κατά σύμπτωση, είναι ακριβώς ο ηγετικός πυρήνας του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος – ο περίφημος Νιουτ Γκίνγκριτς για παράδειγμα – που πρωταγωνίστησε στην εκστρατεία αυτή; την υποδαύλισε και τη συντόνισε.

Τι ο μύθος δηλαδή; Ότι είναι επείγον τα Μέσα να καθarisουν τον οίκο τους, πριν πέσουν θύμα εκστρατείας «κάθαρσης» αλα-αμερικανικά. Και, αφετέρου, ότι για την ανασυγκρότηση των αριστερά του κέντρου ευρισκομένων πολιτικών δυνάμεων, το πιο επείγον δεν είναι να βρουν το ακριβές ημιτόνιο του αντιπολιτευτικού τους λόγου ή να συντάξουν νέα καταστατικά εσωτερικής λειτουργίας, αλλά να διεκδικήσουν ξανά την προ πολλού χαμένη ιδεολογική και ηθική ηγεμονία.

Για την ανασυγκρότηση των αριστερά του κέντρου ευρισκομένων πολιτικών δυνάμεων, το πιο επείγον είναι να διεκδικήσουν ξανά την προ πολλού χαμένη ιδεολογική και ηθική ηγεμονία

Του
**ΠΑΥΛΟΥ
ΤΣΙΜΑ**

λα ιερών, εξαγορές δικαστών ή λίστες δημοσιογράφων. Είναι σαν να ξυπνήσαν κι αυτοί από έναν βαθύ ύπνο, και βρέθηκαν σε μια άλλη χώρα: Μια χώρα, όπου η ημερήσια διάταξη του δημόσιου διαλόγου μοιάζει να συντάσσεται από τον Βασίλη Αυλωνίτη στον παλιό εκείνο κινηματογραφικό ρόλο του προέδρου του σωματείου «Πνεύμα και Ηθική». Μια χώρα «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια». Μια χώρα, όπου τα μεγάλα συλλογικά διλήμματα αλλά και τα στοιχίματα και οι στόχοι της διακυβέρνησής της δεν προκύπτουν από την ύλη της Πολιτικής, αλλά από την ύλη του Καπιταλιστικού. Μια χώρα, όπου οι κλασικοί πολιτικοί διαχωρισμοί (αριστερά - δεξιά, πρόοδος - συντήρηση, σύγχρονο - παλιό) αντικαθίστανται και συσσωματώνονται σε ένα μόνον, νέο, κυρίαρχο δίπολο: αμαρτωλός - ενάρετος... Ήταν διά γυμνού οφθαλμού ορατό πως, τα τελευταία χρόνια, η ελληνική κοινωνία γλιστρά προς έναν πο-

φράζει σε ένα είδος πολιτικού προγράμματος. Κι αν σε κάθε διαφορετικό κοινωνικό τοπίο αυτή η αναδίπλωση εκφράζεται διαφορετικά, φαίνεται να υπάρχει μια κοινή συνισταμένη στη διεθνή έφοδο αυτού του φαινομένου. Η ηγεμονία του λαϊκισμού της Δεξιάς, διεθνώς, χτίζεται πάνω στα ερείπια μιας διπλής ήττας, μιας διπλής χρεοκοπίας.

Η μία είναι η ήττα της Κεντροαριστεράς, που κυβερνούσε σε Ευρώπη και Αμερική – και παρ' ημίν, στην «εκσυγχρονιστική» εκδοχή της – σχεδόν παντοδύναμη, στο μεγαλύτερο μέρος της δεκαετίας του '90. Κυβέρνησε με επιτυχία, αλλά απέτυχε να αντληφθεί την αγωνία και την ανασφάλεια μεγάλων κοινωνικών ομάδων που, εν πολλοίς, ήταν δικιά της προνομιακά ακροατήρια. Δεν κατάφερε να αντληφθεί την ανάγκη του κοινωνικού της ακροατηρίου να του μιλήσει για ιδέες και αξίες, κι όχι μόνον για οικονομικά προγράμματα. Απέτυχε να